

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Pregătirile Rusiei.

Sibiu, 13 Martie n.

E lucru curios, că toate statele accentuează mereu, — prin bărbății lor dela conducere, — că stau în raporturi bune și prietenești cu toată lumea, și că un scop au înaintea ochilor: menținerea păcii, în realitate însă toate fac pregătiri și fac cheltuieli enorme, ca și cum s'ar afla în ajunul izbucnirii războiului. Și de ani de zile merge tot așa: statele vreau pace, dar să pregătesc de războiu, fără ași mai bate cineva capul, că oare mai pot suporta biete popoare enormele cheltuieli, pe cari le reclamă neîntrerupte pregătiri de războiu?

Acum de nou s'a ivit pe orizont primejdia războiului, și încă a unui războiu mare, și de nou să fac cheltuieli colosale pentru a sta gata de războiu statele interesate. E vorba de Rusia, care are de gând să facă acum, în primăvară, o mobilizare generală de probă, o paradă militară, care costă cel puțin un sfert de miliard; iar lumea cealaltă e îngrijorată, pentru că presupune, și poate că nu fără temei, că Rusia nu va face mobilizarea aceasta numai din întrecere, de paradă, ca lux, ci cu un scop oarecare, iar scopul nu poate fi altul, decât războiul cu Austro-Ungaria, cu care de mult Rusia are ce are, și eventual și cu Germania.

Cumcă în Rusia se fac mari pregătiri pentru a se pune armata în stare neeseptionabilă de războiu, e lucru știut de toată lumea. Rusia a făcut doară acum de curând un mare împrumut în Franța, pentru scopuri militare. Iar știrile din urmă, venite pe căi cam ascunse din Petersburg, ne spun, că Țarul a ordonat, ca numărul soldaților activi se fie urcat cu 400 mi. Numărul corpurilor de armată apoi s'a urcat la 40, iar armatura Rusiei e nouă și modernă. Va avea dreptate deci ziarul berlinez «Kölnische Zeitung», care nu de mult scria, că «dacă Austro-Ungaria și Germania nu au fost atacate anul trecut de Rusia (pe vremea războiului balcanic) este a se atribui numai faptului, că armata rusă nu era înzestrată cu un număr suficient de tunuri grele». Astăzi însă le are, și poate să înceapă războiul.

Din felul cum sunt dislocate corpurile de armată rusești, deduce apoi tot ziarul acesta, că «pregătirile Rusiei sunt îndreptate în contra Germaniei. Lucru care până acum doi ani nu se știa, dar acum se spune pe față și în publicațiunile oficiale rusești, că Rusia se pregătește în contra Germaniei!»

De ce? Poate pentru Poloni? Căci la timpul său Polonia, cum se știe, a fost împărțită în trei părți. O parte a luat-o Germania, alta Austria și a treia Rusia. Polonilor din Rusia le-a promis acum Țarul un vicerege polon. Vrea deci Rusia să cucerească dela Germania și dela Austro-Ungaria și celelalte două părți ale vechei Polonii, spre a le împreuna earăși, dând

viață nouă vechiului regat polon, pus însă de astădată, firește, sub suveranitatea Rusiei? Cine poate să știe?!

La tot cazul Rusia își are planurile sale, dela cari nu se va abate, nici în urma amenințărilor cari îi se trimit dela Berlin, de unde i-a mers vorba, prin coloanele altui ziar mare de acolo, «Berliner Tageblatt», că sistemul întrebuintat de Rusia în timpul din urmă a devenit intolerabil și că Germania va trebui să-și spună cuvântul: «Până aci, și mai departe nu». Guvernele și popoarele din centrul Europei «trebuie să înțeleagă, că măsura răbdării și a concesiunilor s'a împlinit, că trebuie să răspundă printr'un protest împotriva uneltirilor rusești, și cu hotărârea fermă de a recurge eventual la arme. Aceasta e singura politică, ce poate garanta pacea. Germania, grație solvabilității sale va mai putea suporta această situație!», scrie ziarul numit. Și ca să se dovedească, cumcă are puțința de a suporta situația, guvernul german va cere în curând votarea unui credit de 500 milioane dela parlament, pentru scopuri militare, și vorba e, ca și dela delegațiunile noastre, cari se vor întruni în Aprilie în Budapesta, să se ceară votarea de noue credite militare, în sumă de 300 milioane. Dar vecinicele acestea credite militare, și vecinicele pregătiri de războiu, pentru a se garanta și menținea pacea, vor trebui să aducă odată popoarele împovărate la gândul, că decât neconținut cu frica în oase și cu mâna în buzunar, pentru a da toată agoniseala pe seama armatei, n'ar fi oare mai bine să vină războiul, ca să se sfârșască odată sarcinile militare, devenite într'u adevăr insuportabile?

Listele electorale. Ministrul de interne a înăunșinat prin un circular toate comitetele și orașele, că în anul acesta listele electorale vor fi compuse pe baza legii noue electorale, din care motiv comitetele centrale au să-și întrerupă lucrările începute pentru rectificarea listelor electorale din trecut.

Rușii amenință. Ocupându se cu sentința adusă din partea tribunalului reg. ung. din Sighetul Marmației în procesul Rutenlor, ziarul «Soviet» din Petersburg scrie următoarele: «Sentința din Sighetul Marmației a împlinit toate așteptările dictatorului Tisza. Această sentință nedreaptă și revoltătoare este o rușine pentru justiția maghiară, care se află sub influența administrației. Toate națiunile subjugate de Maghiari, fiind de acord asupra acestui proces, și-au trimis cei mai buni advocați la Sighetul-Marmației, spre a apăra cauza Rutenilor. Această sentință monstruoasă indică, la ce ne putem aștepta din partea guvernului ungar. Săgrumarea dreptului și adevărului va provoca o izbitoră generală în privirea politicii de violență, astfel, că guvernul Tisza nu va mai fi în stare să se mențină. Această politică a provocat și atentatul dela Debrețin. Ea va mai provoca și alte acte de terorism în toate provinciile acelei monarhii compusă din petece. Astfel sentința din Sighetul Marmației va avea totuși un folos, întrucât ea înseamnă începutul descompunerii Austro-Ungariei, care a fost salvată la 1849 de Rusia... Va să zică, amenință Rușii, recunoscând totodată, că atentatul dela Debrețin ei l'au pus la cale!

Chestia română în dietă.

(Urmare.)

Aceasta a fost ceea ce am voit să spun asupra tratativelor formale. Ce privește tratativele de acum, pot spune, că acestea au început pe o bază mult mai pozitivă și au fost mult mai intense decât cele precedente, iar aceasta pentru că a limine, deja cu prilejul primelor tratative d. prim-ministru mi-a acceptat propunerea, ca a limine să excludem interesele personale și de partid. (Vii aprobări în dreapta). Tratativele au fost reluate din punctul de vedere curat al interesului public cu deplină obiectivitate. Din punct de vedere principiar am luat apărarea intereselor țării și ale popoarelor nemaghiare din interiorul ei. În această privință, on. camera, de asemenea am luat în scris, după înțelegerea în partid, acele propoziții, cari le-am prezentat dlui prim-ministru. Dl ministru președinte a răspuns și întreg cursul tratativelor l'a adus la cunoștință on. camere cu atâta precizie, atâta loialitate și sinceritate, încât eu care am fost membru al comisiunii care a tratat, numai atât pot constata, că răspunsul dlui prim-ministru învederează pe deplin starea de fapt și eu numai de aceea am luat cuvântul, ca să se poată orienta on. camera și asupra pașilor făcuți din partea noastră, ca să se vadă icoana întregă și fidelă. În această privință îmi cer voie, on. camera, să cetească acele propoziții, cari noi ne-am luat în răznea să le prezentăm dlui ministru președinte. (S'auzim! Cetește):

1. «Conform principiului libertății instrucțiunii să se recunoască dreptul și să se dea posibilitatea prin instituțiuni, ca poporul român în toate fazele instrucțiunii publice să se poată cultiva în limba proprie, atât în școlile de stat, fundamentale și comunale, ca și în cele confesionale.

2. Pentru realizarea libertății religioase și egalității confesionale de drept, să se asigure și să se respecte autonomia bisericii gr.-or. atât pe teren bisericesc și școlar, cât și în afacerile fundamentale și interne și să se înfăptuiască și autonomia bisericii gr.-catolice. Să se execute art. XX de lege din 1848. Statul să pună la dispoziția ambelor biserici române în proporție cu sumele date celorlalte biserici, ajutoare pentru scopuri bisericești și școlare.

Parohiile românești încorporeate la episcopia de Hajdudorog, să se reincorporeze la mitropolia română gr.-cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

Rezolvirea acestor chestiuni se va face pe baza înțelegerii dintre capii bisericilor respective.

3. Să se asigure libertatea presei și să înceteze persecutarea, pentru motive politice, a produselor presei românești.

4. Pentru susținerea și dezvoltarea caracterului de rasă și etnic al poporului român, precum și pentru posibilitatea propășirii sociale să se recunoască dreptul de convenire și întrunire liberă.

5. Să se recunoască libertatea de organizație și acțiune a partidului național român, și să înceteze acele dispozițiuni administrative, cari împedecă libertatea de organizație și acțiune a partidului.

6. În părțile locuite în masse compacte de Români să se administreze în limba românească și să se introducă în acele ținuturi și în viața administrativă pe cale instituțională limba românească.

7. Unde românii locuiesc în masse compacte, să se introducă limba românească pe cale instituțională la tribunale și judecătoria, să se primească petțiunile și actele românești, protocolul cu Românii să se ia românește și hotărârile judiciare să se emită în această limbă. Emisiunile judecătorilor superioare de asemenea să se emită în această limbă. Emisiunile judecătorilor superioare de asemenea să se dea în traducere românească autentică.

8. Statul să împărțasească ținuturile românești cu acel sprijin economic, care îl primesc și celelalte ținuturi și să dea tuturor instituțiilor românești ajutor proporțional cu acel care-l primesc celelalte instituții neromânești. Să creeze în părțile locuite în masse compacte de Români școli economice, industriale și comerciale cu limba de propunere românească și să ajutoreze cu bunăvoință toate instituțiile românești similare, precum și diferitele străduințe economice.

9. Statul să înceteze acțiunea de colonizare îndreptată contra Românilor și proprietățile erariale să le vândă succesiv agricultorilor din acele locuri. Pădurile erariale să fie administrate nu numai din interes economic, ci și social. Să se creeze instituțiuni de stat corespunzătoare în părțile locuite de Români și mai ales să se ia în seamă interesul economic al acestora.

10. Pentru participarea Românilor la activitatea administrativă și judiciară a statului, precum și pentru validitatea principiului ca poporul român să fie administrat de fi eiși din sânul său, să se asigure pe cale instituțională, ca atât pe teren administrativ cât și judiciar, mai departe în funcțiunile de stat, în părțile locuite în masse compacte de Români, să se numească funcționari români și în lipsa acestora numai de aceea, cari vor dovedi în fața unei comisiuni trimise în scopul acesta, că posedă limba românească în grai viu și în scris. (Mișcare la stânga. Să auzim!)

11. Să se asigure în mod permanent afirmarea politică a națiunii române, precum și influența ei.

Ținând această țintă înaintea ochilor, să se facă și reforma electorală. Partidul național român a adoptat baza sufragiului universal, secret și exerciabil după comune. Întru cât însă acest postulat nu se poate realiza în împrejurările politice date, să se facă o reformă electorală, a procedurii electorale, a împărțirii circumscripțiilor și a judicaturii asupra alegerilor și să conțină astfel de dispoziții, cari să asigure în mod evenerit și permanent că din deputații trimiși în camera Ungariei a 6 a parte să fie Români. (Mișcare pe băncile din stânga).

On. camera! Am motivat în mod amănunțit acest punct de vedere principiar al nostru, prin exemple practice și concrete am năzuit să ni-l clarificăm și am făcut tot posibilul pentru aplanarea divergențelor ce există între punctul nostru de vedere și între cel al dlui ministru; e însă regretabil, că aceasta n'a reușit. Cine compară aceste puncte ale noastre cu declarațiile dlui prim-ministru făcute aici în cameră, ușor se poate convinge că între noi și dl prim-ministru nu s'a făcut nici o înțelegere, iar dacă totuși dl prim-ministru a făcut declarații referitoare la promovarea intereselor culturale și economice ale popoarelor nemaghiare din țară, în tot cazul noi le luăm acestea cu multumire și bucurie la cunoștință, mai ales fiindcă acest fapt influențează în mod binefacător nu numai asupra poporului nostru a Românilor, ci asupra tuturor naționalităților din țară, deoarece noi totdeauna am stat pe punctul de vedere că în baza egalității îndreptățiri toate naționalitățile să fie tratate la fel. Divergența ce există între punctul nostru de vedere și între cel al dlui prim-ministru, explică presupunerea pe care comitetul partidului național român a adus-o și a primit-o în ședința dela 17 a lunei trecute, iar fiindcă aș vrea ca on. camera să cunoască această declarație, așa cum ea s'a făcut, îmi permit să cetească această rezoluțiune nevătată în unanimitate:

(Aici oratorul dă citire cunoscutei Rezoluții dela 17 Februarie n. a comitetului național).

Oa. camera! E evidentă divergența ce există între punctul de vedere principiar al partidului nostru și între cel al dlui prim-ministru. Cu toate acestea mai ales din băncile opoziționale și din partea on. colegi o-

Nr. 117/1914. (414) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Băcia, din protopresbiteratul Devei, devenită vacantă prin repausarea parohului George Gila se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasoinate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Reflectanții la acest post își vor trimite concursurile cu observarea prescrierilor regulamentare subsemnatului oficiu și se vor prezenta cu prealabilă încredințare în vre-o Duminică sau sărbătoare în termenul indicat și în comună spre a cânta, predica, eventual liturghia.

Deva, la 18 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 224/1914 Prot. (415) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din Alțina, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, cu următoarele emolumente:

1. 300 cor. salar din cassa bisericeii, solvabil în rate trilonare. Restul se va căpăta dela stat, cum a beneficiat și fostul învățător.

2. Cvarțir natural în edificiul școlii și lemnele necesare de foc. La alt cvarțir sau relut de cvarțir comuna nu se deobligă.

Învățătorul ales e obligat a cerceta biserica în Duminică și sărbători și a cânta cu elevii la liturghie. Cei cu pregătire mai mare vor fi preferați.

Doritorii de a ocupa acest post să și aștearnă rugățile ajustate cu documentele necesare la oficiul protopopesc din Agnita în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a și arăta dexteritatea în cântări.

Agnita, 19 Februarie 1914.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Un ideal preparat de oleu de pește este cel ce s'a făcut renumit de aproape 4 decenii
Emulziunea Scott.

Substanțele fine a oleului de pește se disolvă în Emulziunea Scott în picuri mărunți, de aceea nu rămâne indigestă nici de cel mai slab organism, așa că atât de bogată cum e în substanțe nutritive, să consumă de întregul organism. Adăugând, că acest preparat es mântănos și dulce, este ușor de închipuit, că să ia bucurare de mic și mare. — Trebuie însă să fie Emulziunea Scott adevărată.

Pretul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți 50 fil. în marce postale la Scott et Bowne Viena, VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă.

j) (417) 46-

Nr. 237/1914 (418) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Șilea maghiară, cu filia Feisa, se scrie concurs, pe baza ordinului Preavenabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 1112 bis. a. c. cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasoinate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să și aștearnă cererile concursuale iustruite conform normelor în vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia. Ceta tea de baltă, 1 Februarie 1914. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavă.

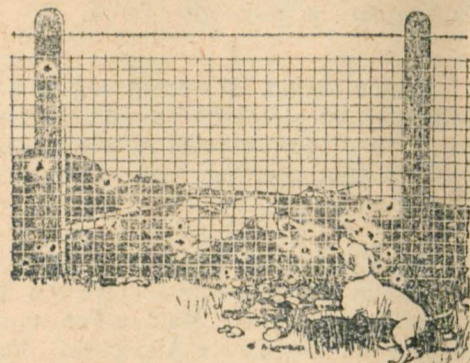
Nicolae Todoran
protopresbiter.

Aproviziune: 20,000 buc.

Trandafiri
cu trupini înalte
mai buni și mai ieftini la
FISCHER & Co.
școală pomologică și de viticultură
în (Aiud) Nagyenyed.

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea în trez. **Impletituri-Hungaria.** Se face năcută a patent. mai din sarmă suflată de zinc.

Pretul per metru quadrat 32 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impletituri și gard, de sarmă.
Budapest VIII Üllői-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientos.
Catalog ilustrat gratuit și franco.
(387) 5-20

Să pot procura altoaie pentru pomi roditoare de calitate ireproșabilă pomi roditori și pentru promenați

NAGYENYED
Alsofahér m.

VIȚA DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsa
Școală de gradinarie și stabiliment de viticultură
Proprietar: AMBRAS Mihail, străzătorii lui Fischer.

(255) 11-12

Aspirin.

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență, etc. ca alinațoare de dureri recunoscute. Ca să primiți tabletele veritabile de Aspirin, cereți apriat, tablete de Aspirin „Bayer”. Aceste sunt în pachetare originală în tuburi de 50 tablete à 5 gr. și costă cor. 1-20.

Pe fiecare tabletă s'î vede cuvântul Aspirin.
(2) (307) 6-20

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimăți evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Pentru ceice
vin la Sibiu

AVIZ!

Pentru ceice
vin la Sibiu

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, din comunele din jurul Sibiului, că am preluat

Cărcima din Sibiu, Poarta Cisdădiei Nr. 3 fostă mai nainte a lui Klein,

și mă voi strădui în cea mai mare măsură a mulțumi pe toți, cari mă vor cerceta. Îndeosebi sunt o seamă de oameni de ai noștri de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la mine, când vin la Sibiu, fie singuri sau cu căruțele și ceră cu vite.

Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate.

Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez

(409) 4-4

cu toată stima: **TRAIAN MARIAN.**

Sprijiniți comerțul român!

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

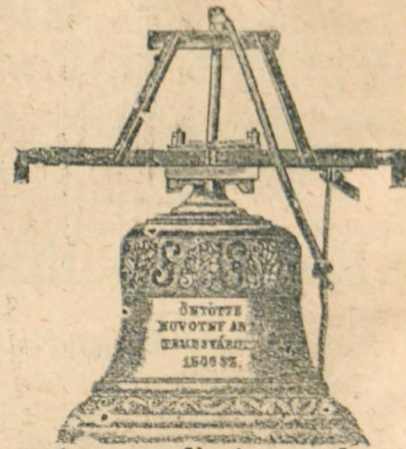
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (416) 34-52

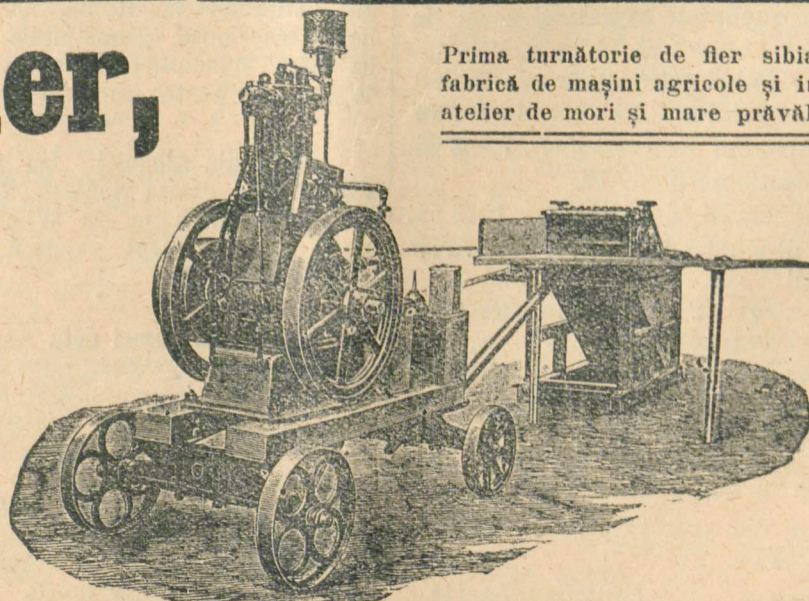
Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru prăajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ea și spre turnarea de toace de metel. Prețuranturi ilustrate gratis.

Sam. Wagner,**Atențiune!**

Doritorii de ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lăvă, piua pentru abale (pestav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Tresie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierari,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul făinii — Nr. 1 —

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 2-52

Cataloge se trimit gratis și franco.